

Świat legend i baśni w muzyce

- Świat legend i baśni w muzyce

Ważne daty

- 1607 – premiera opery *Orfeusz* Claudia Monteverdiego
- 1608 – powstanie opery *Ariadna* Claudia Monteverdiego
- 1689 – premiera opery *Dydona i Eneasze* Henry'ego Purcella
- 1762 – powstanie opery *Orfeusz i Eurydyka* Christopha Willibalda Glucka
- 1815 – powstanie pieśni *Król Olch* Franciszka Schuberta
- 1829 – powstanie opery *Wilhelm Tell* Gioacchina Rossiniego
- 1850 – stworzenie poematu symfonicznego *Prometeusz* przez Franciszka Liszta

1854 – skomponowanie poematu symfonicznego *Orfeusz* przez Franciszka Liszta

1859 – powstanie utworu *Legenda* op. 17 Henryka Wieniawskiego na skrzypce i fortepian

1886 – stworzenie fantazji symfonicznej Modesta Musorgskiego – *Noc na Łysej Górze*

1888 – skomponowanie suity symfonicznej *Szeherezada* przez Mikołaja Rimskiego-Korsakowa

1892 – stworzenie baletu *Dziadek do Orzechów* przez Piotra Czajkowskiego

1911 – premiera poematu symfonicznego Aleksandra Skriabina – *Prometeusz*

1914 – skomponowanie opery *Słowik* przez Igora Strawieńskiego

1915 – powstanie cyklu *Mity* op. 30 Karola Szymanowskiego na skrzypce i fortepian

1924 – premiera opery Feliksa Nowowiejskiego *Legenda Bałtyku*

1925 – prawykonanie fantazji lirycznej *Dziecko i czary* przez Maurice'a Ravela

1936 – stworzenie bajki muzycznej *Piotruś i wilk* przez Sergiusza Prokofiewa

1940 – powstanie utworu Johna Cage'a – *Bacchanale*

1946 – skomponowanie baletu *Medea* op. 23 przez Samuela Barbera

1952-1953 – powstanie cyklu *Srebrna szybka i inne piosenki dla dzieci* Witolda Lutosławskiego na głos i fortepian

1953 – stworzenie utworu *Bacchanale* przez Toshirō Mayuzumiego

1954 – powstanie cyklu *Idzie nocka. Śpijże, śpij* Witolda Lutosławskiego na głos i orkiestrę kameralną

1958 – stworzenie cyklu – *Bajka iskierki i inne piosenki* przez Witolda Lutosławskiego dla dzieci na głos i fortepian

1990 – powstanie utworu Pawła Mykiety, *...choć doleciał Dedal...* na fortepian, klarnet i wiolonczelę

2017 – wystawienie opery *Legenda Bałtyku* w Poznaniu z okazji 140. rocznicy urodzin Feliksa Nowowiejskiego, w reżyserii Roberta Bondary

Scenariusz lekcji dla nauczyciela.

Scenariusz zajęć do pobrania.

Plik o rozmiarze 71.21 KB w języku polskim

II. Analiza i interpretacja dzieł muzycznych. Uczeń:

3. zna konteksty kulturowe i naukowe powstawania muzyki.

III. Tworzenie wypowiedzi związanych z historią i kulturą muzyczną. Uczeń:

1. wypowiada się w formie ustnej (np. dyskusja, prezentacja, debata) i/lub pisemnej (np. esej, referat) o dziełach muzycznych w oparciu o podstawową terminologię.

Nauczysz się

przedstawiać wybrane utwory muzyczne, skomponowane przez twórców polskich i zagranicznych, inspirowane legendami, mitami i baśniami od czasów baroku po wiek XX i XXI;

dostrzegać piękno i różnorodność muzyki;

dostrzegać muzyczny potencjał dźwięków otoczenia i rozwój wyobraźni muzycznej;

rozwijać umiejętności pracy samodzielnej oraz pracy w grupie;

Świat legend i baśni w muzyce

Od wielu wieków kompozytorzy inspirowali się legendami, mitami i baśniami. W historii muzyki zapisało się wiele tego typu utworów, powstałych od baroku po początek XXI wieku. Wśród legend, mitów i baśni, które stały się szczególnym źródłem inspiracji dla utalentowanych twórców, wskazać można: mity greckie (m.in. o Orfeuszu i Eurydyce, o Dedalu i Ikarze, Prometeuszu czy o Narcyzie); mity i obrzędy rzymskie (m.in. postać Fauna czy bachanalie), a także wiele baśni i legend znanych wśród różnych narodów (m.in. *Księga tysiąca i jednej nocy*) oraz bajek i wierszy o charakterze baśniowym tworzonych przez wybitnych literatów i poetów (jak np. Johann Wolfgang von Goethe, E. T. A. Hoffmann czy Hans Christian Andersen). Dlaczego legendy, mity i baśnie stanowią tak ważną sferę inspiracji wśród wielkich mistrzów kompozycji? Warto na początku przytoczyć słowa brytyjskiego pisarza [Gilberta Keitha Chestertona, które mogą uświadomić ważną rolę, jaką pełnią:](#)

Baśnie są bardziej niż prawdziwe, nie dlatego iż mówią nam, że istnieją smoki, ale że uświadamiają, iż smoki można pokonać.

Ludomir Różycki www.ipsb.nina.gov.pl

Warto pamiętać, że wielu wybitnych polskich kompozytorów niejednokrotnie inspirowało się w swej twórczości legendami, mitami i baśniami, a wśród nich: Henryk

Wieniawski, Ludomir Różycki, Karol Szymanowski, Feliks Nowowiejski, Witold Lutosławski czy Paweł Mykietyn.

Wielu polskich kompozytorów przełomu XIX i XX wieku stworzyło miniatury instrumentalne o dużym ładunku emocjonalnym, zatytułowane *legenda*, wśród nich: Henryk Wieniawski, Ignacy Jan Paderewski czy Ludomir Różycki.

1

H. Wieniawski, „Legenda”

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PWxvFNalu>

Henryk Wieniawski, agencjafilharmonia.pl (ilustracja) | H. Wieniawski, „Legenda”, AMFN, CC BY 3.0 (utwór)

Legendy jako źródło inspiracji dla kompozytorów

Powstanie *Legendy* op. 17 Henryka Wieniawskiego na skrzypce i fortepian ma podłoże biograficzne. Utwór powstał w 1859 r., gdy rodzice Henryka Wieniawskiego nie zgodzili się na zaręczyny z jego ukochaną, Izabelą Hampton. Artysta wyraził swój stan emocjonalny poprzez skomponowanie nowego utworu przepełnionego żalem, goryczą i melancholią. Kompozycja, o prostej budowie trójcłonowej ABA, charakteryzuje się śpiewną melodyką, stopniowaniem napięcia oraz doskonałym budowaniem dramaturgii i ekspresji muzycznej.

Legenda może być miniaturą romantyczną, ale często tytuły utworów o tej nazwie odnoszą się do sfery inspiracji, jak w przypadku opery w trzech aktach Feliksa Nowowiejskiego *Legenda Bałtyku*. Dzieło to po raz pierwszy zostało wystawione w 1924 r. w Poznaniu, w roku 2017 wróciło do Teatru Wielkiego im. S. Moniuszki w tym samym mieście w związku ze zwieńczeniem uroczystych obchodów 140. rocznicy urodzin wybitnego polskiego kompozytora, w reżyserii Roberta Bondary. Nowowiejski tworząc *Legendę Bałtyku* zainspirował się historią o zatopionym mieście Wineta. W tej rozbudowanej kompozycji o baśniowym charakterze odnaleźć można wiele motywów ludowych, rozbudowane partie chóralne i wiele pięknych arii, które zasłynęły na całym świecie dzięki mistrzowskim interpretacjom, jak np. aria Domana rozśławiona przez Jana Kiepurę, zatytułowana *Czy Ty mnie kochasz?*.

1

Uwertura do opery-baletu Król Wichrów op. 37

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PWxvFNalu>

Feliks Nowowiejski www.planeta11.pl CC BY 3.0 (ilustracja) | F. Nowowiejski, Uwertura do opery-baletu "Król Wichrów" op. 37, online-skills, CC BY 3.0 (utwór)

Mity jako źródło inspiracji dla Karola Szymanowskiego i Pawła Mykietyna

Caravaggio, „Narcyz”, www.polskieradio.pl

W muzyce polskich kompozytorów nie brakuje także odniesień do mitologii greckiej, m.in. w twórczości Karola Szymanowskiego oraz współczesnego twórcy Pawła Mykietyna.

Pierwszy z wymienionych kompozytorów skomponował w 1915 r. *Mity* – trzy poematy na skrzypce i fortepian, op. 30. Szymanowski niejednokrotnie współpracował z polskim skrzypkiem Pawłem Kochańskim w trakcie procesu kompozytorskiego, tak było również w przypadku cyklu *Mity*, złożonego z trzech następujących części: 1. *Źródło Aretuzy*, 2. *Narcyz*, 3. *Driady i Pan*. Opisywany utwór jest echem inspirujących śródziemnomorskich podróży Karola Szymanowskiego, a oryginalny język dźwiękowy zbliżony jest do „francuskiego [impresjonizmu](#)”.

1

K. Szymanowski, „Mity”, cz. II „Narcyz”

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PWxvFNalu>

Karol Szymanowski, www.wikipedia.org, CC BY 3.0 CC BY 3.0 (ilustracja) | K. Szymanowski, „Mity”, cz. II „Narcyz”, online-skills, CC BY 3.0 (utwór)

...choć doleciał Dedal... to jeden z wczesnych istotnych utworów, skomponowanych przez Pawła Mykietyna w 1990 r., na fortepian, klarnet (sam kompozytor początkowo wykonywał partię klarnetu) i wiolonczelę. Tytuł kompozycji nawiązuje do jednego z najsłynniejszych mitów greckich o Dedalu i jego synu Ikarze. Co ciekawe, kompozytor nie przez przypadek wybrał poszczególne instrumenty – partia wiolonczeli symbolizuje Dedala, a partia klarnetu Ikara, z kolei partia fortepianu stanowi tło rozgrywającej się narracji muzycznej i buduje strukturę kompozycji. Mit o Dedalu i Ikarze kończy się tragicznie, ponieważ syn Dedala nie posłuchał przestrogi ojca i ginie. Ma to swoje odzwierciedlenie w utworze Pawła Mykietyna – partia klarnetu pod koniec utworu stopniowo zanika.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DnlEzf3rY>

Mykietyn – Choć doleciał Dedal (fragment)

Źródło: AMFN, licencja: CC BY 3.0.

Wokół twórczości dla dzieci

Wybitnym kompozytorem, który stworzył szereg utworów z myślą o młodych odbiorcach sztuki, jest Witold Lutosławski. Kompozytor niejednokrotnie sięgał po różne wiersze dla dzieci o baśniowym charakterze, stworzone przez m.in. Juliana Tuwima, Janinę Porazińską, Agnieszkę Barto czy Lucynę Krzemieniecką. Warto przywołać następujące tytuły utworów Witolda Lutosławskiego: *Srebrna szybka i inne piosenki dla dzieci* na głos i fortepian (1952–1953), *Idzie nocka. Śpijże, śpij* na głos i orkiestrę kameralną (1954) czy *Bajka iskierki i inne piosenki dla dzieci* na głos i fortepian (1958).

Warto także wspomnieć o organizacji prowadzącej aktywną działalność promującą twórczość dla dzieci, którą jest Centrum Sztuki Dziecka, działające od 1984 r. Pracownicy Centrum opowiadają się za następującym hasłem:

Dziecko to dla nas partner w odbywającej się poprzez sztukę – rozmowie o sprawach ważnych. Sztuka dla dzieci to mądra zabawa i rozrywka. Do sztuki przybliża własna twórczość najlepiej, gdy wspierana jest przez współdziałającego z najmłodszym artystę.

Do wielu działań prowadzonych przez Centrum Sztuki Dziecka zapraszani są regularnie współcześni kompozytorzy, m.in. Jarosław Siwiński, Jarek Kordaczuk, Krzysztof Knittel, Lidia Zielińska, Tadeusz Wielecki czy Ewa Fabiańska-Jelińska.

Inspiracja mitologią grecką i rzymską na przełomie wieków

W muzyce utalentowanych kompozytorów pochodzących z różnych krajów, także odnaleźć można szereg twórczych nawiązań do legend, mitów i baśni. Na wyobraźnię artystów na przełomie wieków w sposób szczególnie oddziaływał słynny mit o Orfeuszu i Eurydyce, m.in. w twórczości Claudia Monteverdiego (1567–1643),

Christopha Willibalda Glucka (1714–1787), Franciszka Liszta (1811–1886) czy Jeana Louisa Martineta (1912–2010).

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DnlEzf3rY>

Źródło: Claudio Monteverdi, „*Orfeusz*”, online-skills, licencja: CC BY 3.0.

Utwór: *Orfeusz*, autorstwa Claudio Monteverdiego. Kompozycja posiada szybkie tempo. Cechuje się wesołym, skocznym charakterem.

Arcydzieło włoskiego baroku – *Orfeusz* Claudia Monteverdiego było pionierską operą kompozytora, po raz pierwszy wystawioną w 1607 r. na dworze Gonzagów w Mantui. Libretto opery na podstawie *Przemian* (Metamorfozy) Owidiusza stworzył Alessandro Striggio. Dzieło złożone jest z pięciu aktów, w których występują ważne elementy gatunku operowego, takie jak np. arie, recytatywy, tańce czy interludia instrumentalne, które stanowią jednak spójną całość. W muzyczny świat opery słuchaczy wprowadza uroczysta toccata, która stanowi prototyp, wprowadzonej w latach późniejszych, uwertury operowej. Interesująca jest także sfera instrumentacji – poszczególne rodzaje brzmienia odzwierciedlają nastrój kolejnych aktów opery: instrumenty dęte blaszane wprowadzają złowrogi świat Hadesu, z kolei instrumenty smyczkowe, flety, klawesyny, harfy i chitarrone ilustrują słoneczne pola Tracji. Poza tym konkretne instrumenty przypisane są do danych bohaterów – przykładowo partii Orfeusza, która jest realizowana przez tenor lub wysoki baryton, towarzyszą harfy i organy.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DnlEzf3rY>

F. Liszt, *Poemat symfoniczny „Orfeusz”*, online-skills, CC BY 3.0

Utwór: *Poemat symfoniczny Orfeusz*, autorstwa Ferencza Liszta **Wykonawca:** London Philharmonic pod dyrygenturą Bernarda Haitinka. Kompozycja posiada wolne tempo. Cechuje się miłosnym, spokojnym charakterem.

Postać Orfeusza była także natchnieniem dla kompozytorów doby romantyzmu, jak np. Franciszka Liszta, który zainspirował się słynnym bohaterem mitu i w 1854 r. skomponował [poemat symfoniczny](#) *Orfeusz*. Warto jednak podkreślić, iż Liszt spojrzał na postać słynnego śpiewaka Orfeusza z szerszej perspektywy – jako uosobienie sztuki

i jej szlachetnego wpływu na człowieka. Czwarty i najkrótszy z poematów symfonicznych kompozytora miał służyć jako prolog do słynnej opery Glucka *Orfeusz i Eurydyka*, z czasem stał się jednak samodzielnym utworem. [Muzykolog Teresa Chylińska w następujący sposób wypowiadała się o dziele Franciszka Liszta:](#)

Szlachetne w proporcjach dzieło rozwija się w szerokim, niekończącym się nurcie melodyczno-harmonicznym, który ma swe źródło w głównym wprowadzonym na początku temacie (rogi, fagoty, smyczki). Muzyka faluje łagodnie i tylko chwilami spiętrza się bardziej burzliwie, co jednak jeszcze wyraźniej podkreśla zasadniczy, liryczny charakter całości. Krótkie frazy melodyczne wtopione w harmoniczne podłoże zmieniających się często tonacji, niemal zupełny brak – nikłej zresztą i w innych poematach symfonicznych Liszta – polifonii orkiestrowej, osobiwa jednostajność tempa (Andante moderato – Molto piu Lento – Andante con moto – Langsam) to swoiste cechy dzieła.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DnIEzf3rY>

A. Skriabin, Poemat symfoniczny „Prometeusz”, online-skills, CC BY 3.0

Utwór: Poemat Symfoniczny *Prometeusz*, autorstwa Aleksandra Skriabina

Wykonawca: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie. Kompozycja posiada wolne tempo. Cechuje się groźnym, tajemniczym charakterem.

Także wiele innych mitów greckich inspirowało utalentowanych kompozytorów, reprezentujących różne epoki historyczne, do skomponowania wartościowych dzieł muzycznych: postać Ariadny – Claudia Monteverdiego (druga opera kompozytora, *Ariadna*), postać Medei – Samuela Barbera (balet *Medea* op. 23), postaci Dydony i Eneasza – Henry’ego Purcella (opera *Dydona i Eneasza*) czy postać Prometeusza – Franciszka Liszta oraz Aleksandra Skriabina (poematy symfoniczne *Prometeusz*).

Z kolei bachanalie – starorzymskie frywolne obrzędy na cześć Dionizosa (Bachusa), zainspirowały współczesnych twórców – Johna Cage’a (pierwszy utwór kompozytora na fortepian preparowany – *Bacchanale*) oraz Toshirō Mayuzumiego (utwór orkiestrowy *Bacchanale*).

Poemat symfoniczny. *Prometeusz* Aleksandra Skriabina miał swą premierę w 1911 r. w Moskwie. Utwór ten, nazywany także *Poematem ognia*, wiązał się ze zdolnością kompozytora do synestezji, czyli kojarzenia bodźców wzrokowych i słuchowych. W związku z tym Skriabin wprowadził specjalny fortepian (*clavier à lumière*), który poza dźwiękami emitował także odpowiadające im barwy. Kompozytorowi zależało na tym, by uszlachetniać słuchaczy, wprowadzać ich w trans, ekstazę, za pomocą koncepcji twórczych przepełnionych mistycyzmem. Oryginalnym zabiegiem kompozytorskim w poemacie symfonicznym *Prometeusz*, było również posłużenie się partią chóru mieszanego, śpiewającego wokalizą (bez wprowadzania tekstu).

Baśnie jako źródło inspiracji dla kompozytorów

Na przełomie epok wybitni twórcy inspirowali się także różnymi baśniami, bajkami oraz innymi utworami literackimi i poezją o baśniowym charakterze, dzięki czemu w historii muzyki zachowało się wiele wartościowych kompozycji reprezentujących różne gatunki, przeznaczonych na rozmaite obsady wykonawcze, a wśród nich m.in. pieśń *Król olch* (1815) Franciszka Schuberta, opera *Wilhelm Tell* (1829) Gioacchina Rossiniego, fantazja symfoniczna *Noc na Łysej Górze* (1886) Modesta Musorgskiego, suita symfoniczna *Szeherezada* (1888) Mikołaja Rimskiego-Korsakowa, balet *Dziadek do orzechów* (1892) Piotra Czajkowskiego, opera *Słowik* (1914) Igora Strawińskiego, fantazja liryczna *Dziecko i czary* (1925) Maurice'a Ravela czy bajka muzyczna *Piotruś i wilk* (1936) Sergiusza Prokofiewa.

F. Schubert, „Król olch” op. 1 na głos solowy i fortepian

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PWxvFNalu>

Mortiz von Schwind, „Król Elfów”, online-skills, CC BY 3.0 (ilustracja) | F. Schubert, „Król olch” op. 1 na głos solowy i fortepian (fragment), AMFN, CC BY 3.0 (utwór)

Franciszek Schubert niejednokrotnie inspirował się w swojej twórczości poezją Johanna Wolfganga von Goethe, również w przypadku słynnej pieśni *Król Olch* op. 1 na głos solowy i fortepian, powstałej w 1815 r., choć później wielokrotnie udoskonalanej przez kompozytora. Jak wspomina dziennikarz muzyczny Marcin Majchrowski:

Opowieść to ponura i przerażająca – historia jak z horroru o tajemniczej śmierci dziecka – której rzeczywistość styka się ze światem nadprzyrodzonym. W balladzie występują cztery postaci: narrator, ojciec, syn i tytułowa, złowroga zjawa – do końca nie wiadomo czy to król Elfów, na pewno jest zwiastunem niechybnej śmierci. Schubert każdą z postaci scharakteryzował w odmienny sposób: narrator wydaje się neutralny, ale wszystkie wypowiedzi utrzymane są w trybie minorowym; kwestie ojca pojawiają się tylko w niskim rejestrze, a rozgorączkowanego dziecka tylko w wysokim, natomiast najbogatsza muzycznie okazuje się złowieszcza mara. Jego kuszenie wyobraża meandryczna linia melodyczna, bogata harmonicznie, ale tylko w trybie majorowym i tanecznym rytmie. Opowieść toczy się wartko, bo przecież wszystko toczy się późno wśród nocnej zamieci. Pęd konia wyobraża fantastyczny akompaniament – repetowane w szybkim tempie oktawy, znikające w chwilach, gdy zaczyna mówić tytułowy król. A najbardziej przerażające wydaje się zakończenie – lapidarne i suche, gwałtowne jak cięcie nożem: Dolata na dworzec, lecz próżna otucha! / Na ręku ojcowskim już dziecię bez ducha.

[źródło](#)

1

M. Ravel, „Dziecko i czary”

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/b/PWxvFNalu>

Maurice Ravel, wikimedia.org, domena publiczna (ilustracja) | M. Ravel, „Dziecko i czary” (fragment), online-skills, CC BY 3.0 (utwór)

Maurice Ravel stworzył krótką, jednoaktową operę, podejmującą problematykę dzieciństwa, która została ukończona przez kompozytora w 1925 r. Istotną rolę w tym utworze pełni czynnik melodyczny, ponieważ jak podkreślał sam kompozytor: *Bel canto, wokalizy, wirtuozeria wokalna – to jest dla mnie punkt wyjścia*. Ciekawostką są także nawiązania do muzyki jazzowej oraz azjatyckiej (stąd wykorzystanie skali pentatonicznej czy równoległych kwart).

Podsumowując – do czasów obecnych powstało wiele kompozycji inspirowanych magicznym światem baśni, wpływającym na wyobraźnię artystów i pobudzającym ich do pracy twórczej. Z pewnością baśnie, legendy i mity nadal będą inspirować kompozytorów, także w XXI wieku, bo jak twierdził autor wyjątkowej książki *Cudowne i pożyteczne. O znaczeniach i wartościach baśni* – [Bruno Bettelheim](#):

Baśnie dają do zrozumienia, że pomyślne, pełne satysfakcji życie dostępne jest każdemu, mimo życiowych przeciwności – lecz jedynie wówczas, gdy nie ucieka się

przed pełnymi niebezpieczeństw życiowymi zmaganiem.

Zadania

Ćwiczenie 1

Który z polskich kompozytorów muzyki współczesnej skomponował poniższy utwór pt.

...choć doleciał Dedal... na fortepian, klarnet i wiolonczelę?

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DnlEzf3rY>

Utwór do ćwiczenia 1.

Źródło: AMFN, licencja: CC BY 3.0.

Utwór do ćwiczenia 1.

☐

Krzysztof Meyer

☐

Krzysztof Penderecki

☐

Paweł Mykietyn

Ćwiczenie 2

Przyjrzyj się wybranym grafikom prezentującym sylwetki polskich kompozytorów, którzy skomponowali utwory muzyczne inspirowane różnymi legendami, mitami i baśniami. Przeciągając podane elementy przyporządkuj nazwiska kompozytorów do ich wizerunków.

Karol Szymanowski

Henryk Wieniawski

Ludomir Różycki

Feliks Nowowiejski

Ćwiczenie 3

przyporządkuj nazwiska kompozytorów do tytułów utworów, które skomponowali.

Igor Strawiński

Medea

Sergiusz Prokofiew

Piotruś i wilk

Samuel Barber

Orfeusz

Franciszek Liszt

Słowik

Ćwiczenie 4

Wskaż nazwiska kompozytorów, którzy stworzyli utwory muzyczne inspirowane mitem o Orfeuszu i Eurydyce.

☐ Christoph Willibald Gluck

☐ Franciszek Liszt

☐ Claudio Monteverdi

Ćwiczenie 5

Który z wymienionych kompozytorów skomponował operę *Legenda Bałtyku*?

☐ Feliks Nowowiejski

☐ Ludomir Różycki

☐ Stanisław Moniuszko

Ćwiczenie 6

Który z kompozytorów stworzył pieśń inspirowaną postacią *Króla olch*?

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DnIEzf3rY>

Utwór do ćwiczenia 6.

Utwór do ćwiczenia 6.

☐

Robert Schumann

☐

Mikołaj Rimski-Korsakow

☐

Franciszek Schubert

Ćwiczenie 7

W którym roku powstał następujący utwór Karola Szymanowskiego

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DnIEzf3rY>

K. Szymanowski, „Mity”, cz. II „Narcyz”, online-skills, CC BY 3.0

Utwór: *Mity*, cz. II, *Narcyz*, autorstwa Karola Szymanowskiego **Wykonawca:** skrzypce – Kaja Danczkowska, fortepian – Krystian Zimerman. Kompozycja posiada wolne tempo. Cechuje się spokojnym charakterem.

☐

1925

☐

1905

☐

1915

Polecenie 1

Wybierz ulubioną legendę, baśń lub mit i stwórz krótki plan (max. 1 strona A4) utworu, który chciałbyś skomponować. Wypisz następujące informacje: streszczenie wybranej legendy, baśni lub mitu; obsada wykonawcza; dobór formy muzycznej; dobór różnych rodzajów artykulacji itp.

Słownik pojęć

Impresjonizm (w muzyce)

kierunek w muzyce na przełomie XIX i XX w., który cechowało przede wszystkim duże wyczulenie na brzmienie jako samoistny środek wyrazy.

Pentatonika

skala złożona z pięciu dźwięków. Istnieją jej dwa rodzaje: pentatonika anhemitoniczna (bezpółtonowa) oraz hemitoniczna (półtonowa).

Poemat symfoniczny

forma i gatunek muzyczny o swobodnej budowie, zależnej od treści pozamuzycznej inspirowanej najczęściej literaturą lub malarstwem.

Synestezja

zdolność kojarzenia ze sobą wrażeń odbieranych przez różne zmysły, np. dźwięków z kolorami.

Uwertura

instrumentalny wstęp m.in. do opery, baletu, operetki lub oratorium.

Źródło:

encyklopedia.pwn.pl

Biblioteka muzyczna

H. Wieniawski, „Legenda”, AMFN, CC BY 3.0

2

P. Mykietyn, „...choć doleciał Dedal...” na fortepian, klarnet i wiolonczelę, AMFN, CC BY 3.0

3

F. Schubert, „Król olch” op. 1 na głos solowy i fortepian (fragment), AMFN, CC BY 3.0

4

F. Nowowiejski, Uwertura koncertowa „Legenda Bałtyku”, online-skills, CC BY 3.0

5

K. Szymanowski, „Mity”, cz. II „Narcyz”, online-skills, CC BY 3.0

6

Źródło: Claudio Monteveredi, „Orfeusz”, online-skills, licencja: CC BY 3.0.

7

F. Liszt, Poemat symfoniczny „Orfeusz”, online-skills, CC BY 3.0

8

A. Skriabin, Poemat symfoniczny „Prometeusz”, online-skills, CC BY 3.0

9

M. Ravel, „Dziecko i czary” (fragment), online-skills, CC BY 3.0